

# KDO SE NEDOKÁŽE PŘETVAŘOVAT, NEMŮŽE VLÁDNOUT

(Ludvík XI)

ČÍSLO 9\* ROČNÍK VI\* 6. 3. 2013\* (ČAS 1 – ročník XVII\* Kurýr ročník VIII)



Internetový nezávislý list podporující svobodné myšlení, podnikání a vytváření občanské společnosti především v oblasti ASKIBURGIONU.

Ve druhém století našeho letopočtu žil v Alexandrii slavný astronom a zeměpisec Klaudios Ptolemaios. Podle vyprávění obchodníků a vojáků kreslil mapy vzdálených zemí. Velké pohoří na severu země, v níž podle něj žil velký národ Boiochaimů, označil jako Askiburgion. Přiložíte-li Ptolemaiovu mapu na mapu dnešní, pod Askiburgionem naleznete Nízký a Hrubý Jeseník, část Slezska i střední Moravy. I mezi tvůrci tohoto listu naleznete nejednoho učeného Boiochaima. Na sklonku 19. století si příznivci strany realistické, sdružení kolem T. G. Masaryka uvědomili, že potřebné změny společenské vyžadují více informačních zdrojů. A tak vznikl v roce 1866 list ČAS, od počátku redigovaný Janem Herbenem. V roce 1990 si vydavatelé tohoto listu vypůjčili název i původní grafickou podobu hlavičky a vydávali až do roku 2005 list ČAS v tištěné podobě. A pochopitelně v duchu názorů původní České strany lidové (realistické). Ten pak na několik let, od 3. 2. 2005 do 21. 8. 2008 nahradil internetový deník Bruntálský Kurýr. Tento internetový, dle potřeby i tištěný list ČAS je tedy pokračováním obou zmíněných periodik a měl by v této podobě vydržet co nejdéle. Což bude i dílem vás, čtenářů.

Vydává: **občanské sdružení Vlastenecký poutník**, Čeladná 711, 739 12 Čeladná, v nakladatelství Moravská expedice®. Redakce: [petr.anderle@tiscali.cz](mailto:petr.anderle@tiscali.cz); [vpoutnik@tiscali.cz](mailto:vpoutnik@tiscali.cz) +420 724 100 646. Odpovědný redaktor: Petr Anderle. Každé vydání najdete také na [www.hbl.cz](http://www.hbl.cz); [www.marianka.eu](http://www.marianka.eu). Objednávky: e-mail s předmětem ČAS\* Registrace MK ČR ze dne 22. 3. 2001 evidenční číslo MK ČR E 11 345



**Nebývá v tomto listě zvykem, přetiskovat titulní strany jiných týdeníků.**

**Aušak pondělní vydání tohoto časopisu nás zaujalo.**

**Nejen uvnitř, exkluzivním rozhovorem s nastupujícím prezidentem, ale i obálkou (otiskujeme pouze větší výřez).**

**Miloši Zemanovi jistě všichni přejeme, aby se mu podařilo splnit vše pozitivní, co si pro svoji úlohu v prezidentování předsevzal.**

**Konec konců on nedělá grafiku novin, ani podobu obálky. Možná, že jde pouze o kouzlo nechtěného.**

**Leč přesto si člověk velice nerad připomene dvacáté druhé září před sedmdesáti pěti lety. Jsou to náhody v životě.**

SRDEČNĚ VÁS ZVEME K



**uctění  
památky  
obětí komunismu**

**mši sv. celebruje  
kardinál**

***Dominik Duka***

**v Krnově**

**v kostele sv. Martina**

**v neděli dne 17. března v 11. hodin.**

Konfederace politických vězňů,  
Farnost římskokatolická v Krnově  
za podpory MO KDU-ČSL v Krnově

# PŘÍBĚH LÉKAŘE Z MORAVY

*Petr Andrlé*

*V těchto dnech si připomínáme 70. výročí úředního úmrtí MUDr. Bertholda Storcha (\*1867 - +(?)1943), který patří k těm, na které bychom neměli zapomínat. Znamenitý lékař a člověk. Věnoval celý svůj život lidem z krásného údolí východní Moravy, mezi horami Ondřejníkem, Lysou, Smrkem, Kněhyní a Stolovou. Rodák z Veselí nad Moravou, zemřel pravděpodobně jedné prosincové noci roku 1942, v železničním vagonu transportu do některého z koncentračních táborů. Úřední datum jeho smrti je dáno administrativně rokem 1943. Byla to zvláštní doba.*

## DOKTOR BERTHOLD STORCH

Doktor Storch se stal legendou již za svého života. Mezi Čeladnou a Kunčicemi pod Ondřejníkem kolovaly zvěsti o tom, jak zasáhl, zachránil, pomohl, zázračně uzdravil a nikdy za to nic nechtěl. Ke konci jeho života doplnil legendu drobný poznatek, bohužel krutě pravdivý. Když doktor Storch jednal s pacienty, někdy si instinktivně svoji malou doktorskou brašničkou zakrýval žlutou Davidovu hvězdu, kterou musel dle surových rasových zákonů nosit. Jakoby tím gestem chtěl říci, že se stydí i za ty, kteří to vše vymysleli a nařídili.

Doktor Storch patřil ke generaci lékařů lidumilů. Je zvláštní, že ho někde uvádějí jako Bartoloměje, zatím co on byl Berthold. Toto jméno je složeno ze staroněmeckých slov „berath“ a „waltan“. V podstatě znamenalo ono jméno něco jako „skvělý vládce“. Možná, že se to vyplnilo. Skvělým člověkem jeho nositel byl a vládl nezměrnou starostlivostí, odborností a pílí.

Berthold. Alespoň tak jest uvedeno v Listě domovském, vydaném obcí Veselí nad Moravou, v níž se



Berthold Storch 10. října 1867 narodil. Tatínek Bertholdův hospodařil na gruntě č. 1 v Tovačově, maminka pocházela z Lipníka nad Bečvou. Berthold studoval na gymnáziu v Mikulově, kde se potkal se Žofií Pollitzerovou, jejíž tatínek Max byl místním obchodníkem se střížním zbožím. Po maturitě v srpnu 1887 se zapsal v zimním semestru 1887/88 ke studiu medicíny na lékařské fakultě Vídeňské univerzity. A 16. července 1894 byl slavnostně promován doktorem medicíny. Jeho prvním působištěm byl Bremberg (dnes Sopron), kde firma Brembergbanyas těžila hnědé uhlí. MUDr. Storch zde měl velkou

příležitost studovat plicní choroby, které ho již jako medika zajímaly. Berthold se oženil se Sofií a ještě v Soproni se jim narodil 26. prosince 1889 Adalbert a o rok později dcera Meta. Později přišla Stella (1901) a nakonec Irma, narozená v roce 1908 také ještě v Soproni. Storchovi měli krásnou rodinu. V roce 1911 je při návštěvě hlavního města monarchie takto zvěčnil vídeňský fotograf (na snímku vlevo nahoře). V roce 1908 skončil své působení v lázních Skalka, ale i v Mariánských

Horách, MUDr. Jan May. Byly to především jeho rodinné poměry (smrt desetiletého syna Oldřicha) a velice neutěšené poměry politické v místní mariánskohorské samosprávě, které přiměly k návratu do Prahy, kde až do své smrti v roce 1931 byl vyhledávaným lékařem.

A tak 6. června 1909 je zapsán do listu vlastnického novým provozovatelem lázní Skalka.

*Steinkohlenbergbau-Genossenschaft des Mährisch-Ostrauer Revierbergamtsbezirkes in Teschen.* Není ani těžké rozluštit, že šlo o společenství těžařů. O 22 let později, dne 10. června 1931, je zapsána do listu vlastnického *Skupina I. báňského společenstva úředního okresu moravskoostravského revírního báňského úřadu v Moravské Ostravě.*

A pro obě tyto společnosti pracoval MUDr. Berthold Storch. Byl rád, že se může vrátit domů na Moravu. V Tovačově bydleli Storchovi od nepaměti. V Brembergu si mimo jiné vysloužil pověst odborníka na choroby horníků. A tak se po lidumilu Janu Mayovi, naštěstí objevil odborník stejného ražení. Oba totiž dobře poznali na počátku své lékařské kariéry prostředí hornické. MUDr. Berthold Storch plných 33 let léčil nejen klienty lázní, ale i místní občany okolních obcí. Za tu dobu



si vysloužil pověst znamenitého lékaře a nesmírně citlivého člověka. Několik let po svém nástupu zakoupil Moralovu vilu č. p. 241 a nastěhoval se do ní i s celou rodinou.

A pár let poté to bohužel začalo. Doktora Storcha na jeho pozici vedoucího lékaře vystřídal německý lékař Gerhart Kopriwa. Doktor Storch se ještě pokusil pomáhat lidem dál a otevřel si nedaleko kunčického nádraží soukromou ordinaci. Nejprve byl zatčen jeho syn Adalbert a prvním transportem dne 20. října 1939 odeslán do koncentračního tábora. Nejmladší Irmě se podařilo uprchnout na Slovensko, kde se později vdala a než v roce 1990 zemřela, projevila přání, aby její urna byla umístěna na hrobě č. 556 sestry Mety, která zemřela v roce 1918 (paradoxně zřejmě na tuberkulózu) a byla pochována na kunčickém hřbitově. Stella uprchla do Spojených států. Provdala se a žila až do své smrti v roce 1998 ve městě Urbane (stát Ohio v USA).

Usnesením okresního soudu ve Frenštátě pod Radhoštěm ze dne 18. 9. 1947 a následným potvrzením Moravskoslezského Zemského národního výboru zde dne 20. února 1948 byla Žofie Storchová, rozená Politzerová, posledně bytem v Čeladné, příslušná do Kunčic pod Ondřejníkem, židovského náboženství, narozena 5.6 1872 v Mikulově, prohlášena za mrtva a považuje se den 25. 3. 1943 za den, jež nepřežila.

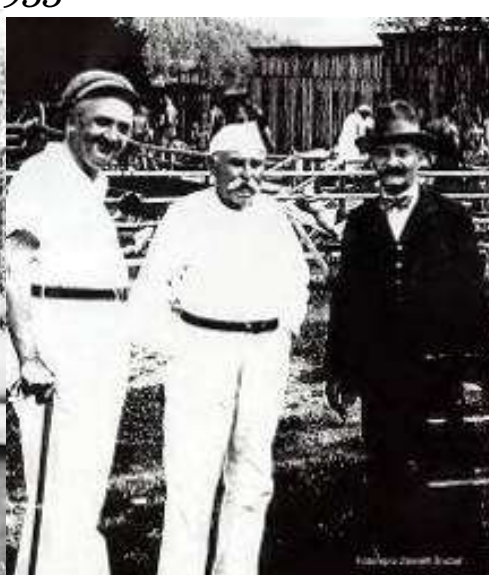


Stejným usnesením byl prohlášen ke stejnému dni za mrtva MUDr. Berthold Storch, lékař, ženatý, židovského náboženství, posledně bytem v Čeladné 7, narozený 10. 10. 1867 v Tovačově, příslušný do Kunčic pod Ondřejníkem. Poslední bydliště měli manželé totiž v Čeladné 7, (dům na snímku vlevo, bývalé bytovky pro dělníky továrníka Žára). Zde byl sběrný tábor, v němž Židé čekali na odjezd, až se uvolní místo v některém z nacistických koncentračních táborů. Příslušní byli Žofie a Berthold do Kunčic pod Ondřejníkem, protože ještě než bylo hrubě zasáháno do běhu světa, patřila jim dnešní vila Běla, ležící na katastru Kunčic pod Ondřejníkem. Což z příslušného usnesení frenštátského okresního soudu není jasné. A z toho domu v Čeladné 7 doktor Storch někdy tajně odcházel a léčil své pacienty. A ti chodili také k němu. Naposledy zde byla paní Marta Blažková s dcerou, ještě v červenci 1942. Asi 9. listopadu 1942 byli Storchovi zařazeni do transportu směr Treblinka. V těch dnech stál vlak celou noc na nádraží v Ostravě. Z odkrytého vagonu vynesli muže, který se otrávil. Povídá se, že místní železničář v něm poznal dr. Storcha. Jeho paní s ním totiž ve stejném vagonu vůbec nemusela být.



Reprofoto Zdeněk Šrubař

*Na horním snímku MUDr. Storch (vpravo před sloupem) se svými pacienty v lázních v červenci roku 1933*



Na horních snímcích poznáváme dr. Storch (1936) před dnešní restaurací „U Sestřiček“ v Beskydském rehabilitačním centru v Čeladné, s částí rodiny (1918) na schodech dnešní vily Běla tamtéž (zleva Stella, maminka Žofie, Irma, Storch a Meta). Na třetím snímku a v rozhovoru se

známým ostravským advokátem a poslancem JUDr. Janem Fajfrlíkem, majitelem vily Šárka v Čeladné. Doktor Fajfrlík byl v letech 1927 – 1929 předsedou Okrašlovacího spolku pro Velké Kunčice, Čeladnou a okolí. Po něm převzal předsednickou funkci Ing. Eduard Šebela. V roce 1937 oslavil dr. Storch v plné svěžesti svoji sedmdesátku. Na snímku v okně se svojí dcerou Irmou. Ta je také na dalším snímku z doby značně pozdější. Její manžel Eugen Ger (1900-1962) pracoval v žilinském podniku Sukena, Irma v prodejně Filatelie. Nakonec se po smrti vrátila do Kunčic nad Ondřejníkem. MUDr. Berthold Storch (na snímku vlevo) patřil zřejmě k lidem, na které se hned tak nezapomíná. Když v roce 1913 na cestě do Parmovic zabloudil omylem poslanec Masaryk se svým doprovodem do lázní Skalka, dr. Storch zapřáhl a bez řeči odvezl hosty na místo. Když přišla v roce 1927 maminka Holubová se synem Viktorem, že si doktoři nevědí rady s jeho tvrdou boulí za uchem, poradil dr. Storch přikládat na bouli často pytlík horkých otrub. Boule se změnila v absces, s nímž si již chirurg ve Frýdlantu poradil. Malému nemocnému Štěpánovi Tabáškoví (1919-2010) bylo v dětství velice ouvej a nebýt doktora Storcha, ví bůh, jak by to dopadlo. Dopadlo to tak, že Štěpánek se vyléčil a dr. Storch si zase nic nevzal, protože si „*přece nemůže brát od chudého peníze*“. A tak maminka Františka zdarma pečovala o hrob jeho dcery Mety až do své smrti v roce 1999.



MUDr. Berthold Storch nastoupil zcela jistě do transportu smrti smířen se životem i se svým Bohem. Věřil, že jeho děti přežijí, doufal, že možná přežije i on s manželkou, ale byl příliš velký realista, než by se k tomu upjal. Když ho při nastupování do vagonů od manželky odtrhli, zůstal sám i ve svém uvažování. **Měl nesporné morální právo nedovolit zlu, aby ono ukončilo něco tak čistého, jakým byl jeho život.**



## Klub rodáků a přátel města Nového Jičína



VOKÁLNÍ SOUBOR: **PS ONDRÁŠ**

KDY: **7. BŘEZNA 2013, 17 HODIN**

KDE: **MASARYKOVO NÁMĚSTÍ NOVÝ JIČÍN**

ve spolupráci s pěveckým sborem Ondráš zve všechny své členy, příznivce a především širokou veřejnost ve čtvrtek 7. března 2013 v 17 hod odpoledne na Masarykovo náměstí na sborový happening PAMATUJ! – REMEMBER! V krátkém pietním zamyšlení připomeneme největší masovou vraždu v dějinách, kdy v noci ze 7. na 8. března 1944 bylo v koncentračním táboře Osvětim – Birkenau během jediné noci v plynových komorách zavražděno 3 792 nevinných mužů, žen a dětí, následně 10. až 12. července téhož roku 6 500 mužů, žen a dětí. Zazní pietní skladby v provedení pěveckého sboru Ondráš Nový Jičín, řízený panem Mgr. Petrem Lichnovským, doplněné krátký proslovem autora těchto řádků. Nový Jičín se tak připojí k dalším městům České republiky, ve kterých bude uvedena pietní vzpomínka realizována. Zazní tři skladby, které měly na rtech oběti tragické události, když šly na smrt: Hatikva (Naděje), tehdy lidová píseň, dnes státní hymna Izraele, Shema Jisrael – Vyznání víry, Kde domov můj – státní hymna. V Novém Jičíně, kde od 13. století žila početná židovská menšina, dvakrát v dějinách města vyhnána (poprvé roku 1562, podruhé v roce 1939), a z jejichž více než 200 osob židovského vyznání se

z koncentračních táborů vrátilo jen několik osob, bude program obohacen o další skladby. Akce je v letošním jubilejním roce zařazena mezi významné počiny k sedmi stům létům města Nového Jičína.

**PhDr. Karel Chobot**

**Zajímavý pohled historika:**  
**Jak to bylo s výroky Karla Schwarzenberga  
v prezidentské volební kampani?**

## **NEMÁME SE OPRAVDU ČÍM CHLUBIT**

V pondělí 4. března 2013 jsme si se zájmem přečetli na veřejném blogu historika Jana Rychlíka (<http://blog.aktualne.cz/blogy/jan-rychlik.php>) aktuálně zajímavý text nazvaný **POVĚZME SI PRAVDU! (Na okraj předvolební diskuse o tzv. Benešových dekretech)**. Autor je erudovaný historik, zabývající se mimo jiné slovenskými a českými dějinami. Konec konců jeho blog doprovází i krátké CV s fotografií, které z části přetiskujeme:

*Jan Rychlík, historik, zabývá politickými, hospodářskými a sociálními dějinami střední a východní Evropy a Balkánu. Od roku 1991 je zaměstnán v Masarykově ústavu a Archívu Akademie věd České republiky. Současně od roku 1998 působí na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, kde přednáší české a slovenské dějiny, a od roku 2011 také na Fakultě přírodovědné a*



*humanitně-pedagogické Technické univerzity v Liberci, kde přednáší české a světové dějiny 19. a 20. století. Narodil se 26. listopadu 1954 v Praze. Po maturitě na gymnáziu v Praze v r. 1974 vystudoval v letech 1974-1979 obor národopis - dějepis na Filozofické fakultě Karlovy univerzity v Praze, kde promoval v r. 1979. V letech 1979-1984 absolvoval doktorandské studium na Univerzitě sv. Klimenta Ochridského v Sofii, kde v roce 1985 získal doktorát ze slovanské filologie – specializace folkloristika. V letech 1984-1985 pracoval v Záhorském muzeu v Skalici (Slovensko), v letech 1985-1990 v Zemědělském muzeu Ústavu vědecko-technických informací pro zemědělství (ZM ÚVTIZ) v Praze. V roce 1997 se habilitoval pro obor české dějiny na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a získal vědecko-*

*pedagogickou hodnost docent. V roce 1998 v Historickém ústavu Akademie věd České republiky obhájil disertační práci o slovensko-českých vztazích a byla mu udělena vědecká hodnost doktora historických věd (DrSc.) pro obor československé dějiny. V roce 2003 byl na návrh vědecké rady Univerzity Karlovy jmenován prezidentem České republiky řádným profesorem pro obor českých dějin.*

### **Povězme si pravdu! (na okraj předvolební diskuse o tzv. Benešových dekretech)**

**Předvolební debata mezi Milošem Zemanem a Karlem Schwarzenbergem ukázala, že téma poválečného nuceného vysídlení německého obyvatelstva a konfiskace jeho majetku je i dnes živá, ačkoliv protagonisté oněch událostí z doby před téměř sedmdesáti lety jsou již jen starci a stařenami nad hrobem, anebo jsou mrtví. Co vlastně tak strašného řekl Karel Schwarzenberg? Jen tolik, že dnes by tzv. Benešovy neobstály a jejich původci by skončili před mezinárodním soudem pro válečné zločince v Haagu.**

Schwarzenberg sklidil za svoje odvážná slova bouři nevole, jak se ostatně dalo očekávat. Přitom neřekl nic, co by nebyla pravda, a za co by se snad měl někomu omlouvat. Schwarzenbergova úvaha je totiž sice ahistorická (Beneš žil a působil v jiné době), ale jako celek nepochybně správná.

Mezi poválečným tribunálem pro válečné zločince v Norimberku a haagským soudem pro viníky války v někdejší Jugoslávii je totiž jeden velký, ale za to zásadní rozdíl. V Norimberku soudili vítězové poražené. Za zločiny byli postaveni před soud samozřejmě jen ti druzí. Svět měl být přesvědčen – a dost dlouho tomu věřil – že jen nacistické Německo a jeho spojenci páchali zločiny. Tak tomu ovšem ve skutečnosti nebylo: stačí připomenout např. povraždění zajatých polských důstojníků sovětskou tajnou policií NKVD v Katyni, Tveru (tehdy Kalinin) a Charkově v roce 1940 nebo masakr bezbranného německého civilního obyvatelstva sovětskými jednotkami ve Východním Prusku na podzim 1944. Naproti tomu v haagský soud konstatoval, že se válečných zločinů ve válce v Jugoslávii v devadesátých letech 20. století dopustily všechny bojující armády a paramilitární či guerillové útvary, a proto před soudem mají stanout politici a vojáci všech válčících stran, vítězové i poražení. Nechme teď stranou otázku, zda se tento bohublý záměr haagskému soudu skutečně podařilo naplnit.

Vyháním německého obyvatelstva z Československa by se proto haagský soud musel minimálně alespoň zabývat, přičemž u obžalovaných by rozhodně neobstála výmluva, že Němci (kteří???) se za války dopouštěli mnohem horších zločinů. Je morálně zvrhlé, jestliže chce někdo řešit zodpovědnost za zvěrstva jakýmsi clearingem, kde se budou vzájemně započítávat oběti obou stran a k zodpovědnosti bude nakonec pohnána jen ta z nich, jejíž oběti byly větší.

Schwarzenbergovi lze vytknout snad jen jedno: tak jako mnoho jiných lidí, příliš zveličil úlohu Edvarda Beneše. Ve skutečnosti byly dekrety rozhodnutím vlády, která za ně také nese politickou zodpovědnost. Podívejme se ale na tzv. Benešovy dekrety z hlediska historického i právního. V současné době se často objevuje teorie, že v dnešní době by sice tyto dekrety neobstály, ale v dobové situaci v roce 1945 byly oprávněné, a tudíž správné.

Na kritiky dekretů se především ze strany nejstarší generace opakovaně snáší morální rozhořčení, doprovázená zpravidla právě poukazováním na nacistická zvěrstva za války. Kdo takto argumentuje, opět hájí už jednou jednoznačně odmítnutý princip kolektivní viny. Historickou zodpovědnost německého národa za druhou světovou válku a vysídlení německého obyvatelstva jako následek této války nikdo nezpochybňuje a sama Spolková republika Německo svou zodpovědnost opakovaně uznala.

Avšak historická zodpovědnost národa neznamená, že příslušníci takového národa mají být paušálně potrestáni anebo dokonce, že poškození mají právo ve jménu pomsty dopouštět se na nich zločinů. Trestní zodpovědnost „vinného“ národa se může vztahovat vždy jen na konkrétní osoby, které buď spáchaly trestný čin, nebo s ohledem na své úřední postavení za takový čin zodpovídají.

Při paušálním obviňování sudetských Němců ze zločinů na českém národě právě tato konkrétnost většinou zcela chybí. Jaká byla v roce 1942 spojitost mezi vyvražděním Lidic a – dejme tomu – tehdejší činností německého rolníka někde na Šumavě či německého horníka v mostecké uhelné pánvi? Jaký podíl měl německý dělník pracující v textilce v Liberci na vypálení Ležáků? Pokud zrovna náhodou nebyli v Lidicích či Ležákách členy popravčí čety, tak zřejmě žádný. Přesto bez ohledu na tento nulový podíl i oni přišli v roce 1945 o všechn majetek a museli odejít ze země, kde jeho předci žili přes sedm set let. Jako historik samozřejmě chápu zjitřenou atmosféru roku 1945, která ledacos vysvětluje, snad i poskytuje určité polehčující okolnosti, ale přesto nemůže ani morálně a tím méně právně ospravedlnit vysídlení a konfiskaci majetku celé národnostní skupiny.

Často se tvrdí, že vysídlení Němců bylo nutné; já si to nemyslím, ale i kdyby – připuštěme – tomu tak bylo, tak to ještě neznamená, že nebylo nezákonné a protiústavní. A to, co je protiústavní a nezákonné, může být jen těžko správné a především, nemůže být základem právního pořádku. To ovšem řada lidí, a především politiků neví, anebo spíše – vědět nechce. Na vině je více než šest desetiletí trvající vymývání mozků, které zdaleka nezačalo až s komunistickým převratem v roce 1948 (a dodejme: neskončilo ani po pádu komunismu v roce 1989), neznalost historických



skutečností a nedostatečné právnícké znalosti. Podívejme se proto na nejčastěji opakované nepravdy a na různé mýty nakupené kolem tzv. Benešových dekretů.

Především je třeba udělat si malou inventuru. V rozporu s tím, co si většina lidí myslí, neexistuje žádný dekret, který by hovořil o vysídlení německého obyvatelstva. Vystěhování Němců – a původně i Maďarů – vycházelo z konstrukce, že jde o cizí státní příslušníky, které proto československý stát není povinen na svém území trpět. Zde se ovšem objevil první závažný problém: československá vláda vždy tvrdila, že mnichovská dohoda a vše, co se stalo po ní, je z hlediska československého práva neplatné.

To ale znamenalo, že každý, kdo byl podle československých zákonů 29. září 1938 československým občanem, jím byl také 5. května 1945. Řečeno jinak: samotný fakt, že podle německých a maďarských předpisů se naprostá většina etnických Němců a Maďarů stala v letech 1938-1939 říšskými, resp. maďarskými občany, byl právně irelevantní. Aby Československo mohlo Němce a Maďary odsunout, zvolilo dost komplikovaný postup, který byl mimochodem kritizován některými odborníky na ústavní právo už v roce 1945.

Podle ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. ze dne 2. srpna 1945 (den, kdy postupimská konference v článku XIII vyslovila souhlas s vysídlením Němců) československý stát v rozporu se svou zásadou o neplatnosti mnichovské dohody od samého počátku uznal zpětně nabytí německého a maďarského občanství u někdejších československých státních příslušníků německé a maďarské národnosti v letech 1938-1945 výslovně za platné. Ani to ovšem neřešilo celý problém: na Slovensku totiž byla poměrně velká skupina Němců a také několik tisíc Maďarů (hlavně v okolí Nitry), kteří za války žili na území tehdejšího slovenského státu a měli slovenské občanství. Tato kategorie osob byla československého občanství výslovně ústavním dekretem č. 33/1945 Sb. zbavena ke dni 2. srpna 1938.

Ústavní dekret č. 33/1945 Sb. vypočítával kategorie německého a maďarského obyvatelstva, kterým bylo československé občanství zachováno, a stanovil také, za jakých podmínek mohou osoby německé a maďarské národnosti československé občanství opětovně získat. Z čistě právního hlediska nelze chápat tento ústavní dekret chápat jako protiústavní: jednak po formální stránce vlastně jen doplňoval ustanovení ústavy z roku 1920 ohledně občanství, jednak zachovával (minimálně teoreticky) zásadu, že občanství se zachovává osobám, které se neprovinily proti Československé republice. Konec konců, podle mezinárodního práva je věcí každého státu, koho považuje za svého občana. Zcela jinak to ale z hlediska ústavnosti vypadá s dekrety týkajícími se konfiskace majetku. Jde o dekret č. 12/1945 Sb. z 21. června 1945 o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů a zrádců národa a dekret č. 108/1945 Sb. z 25. října 1945 o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy, který se týkal v zásadě ostatního majetku Němců a Maďarů.

Tyto dekrety byly nepochybně v rozporu s ústavním pořádkem už v době svého vydání. Nešlo o ústavní, ale o obyčejné dekrety, tj. o právní normy, které musely být v souladu s ústavou. To se ale nestalo, protože majetek Němců a Maďarů se konfiskoval bez náhrady, což platná ústava z 29. února 1920 vůbec nepřipouštěla. Nadto byl tento majetek konfiskován paušálně. Není totiž pravda, jak se většina lidí domnívá, že loajální Němcům a Maďarům nebyl majetek konfiskován. K vynětí majetku z konfiskace bylo třeba, aby osoba prokázala, že se aktivně zúčastnila boje za osvobození republiky (u zemědělského majetku), nebo alespoň byla sama postižena okupačními úřady (u ostatního majetku). Samotné loajální chování za války nebylo důvodem k vynětí majetku z konfiskace, což znamenalo, že ani samotné ponechání československého občanství nebylo důvodem k ponechání majetku.

Otázka státního občanství je ostatně v této souvislosti irelevantní: v žádném civilizovaném státě přece ztráta občanství nemá za následek konfiskaci soukromého majetku, nehledě už na to, že dekret č. 12/1945 Sb. byl vydán ještě před vydáním ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., takže zemědělský majetek byl v červenci 1945 masově konfiskován osobám, které ještě byly československými občany. Sám prezident Beneš si jako právník problematičnost konfiskace majetku bez náhrady uvědomoval. Původně proto navrhoval, aby vystěhovaným osobám bylo dáno potvrzení o hodnotě konfiskovaného majetku, přičemž náhradu jim měla v budoucnu zaplatit německá vláda. Československo by potom podle Benešových představ tuto celkovou sumu odečetlo od německých reparací.

Tehdejší československá vláda ale Benešův návrh odmítla. Při obhajování plošné konfiskace majetku Němců a Maďarů bez náhrady se většinou obhájci dekretů oháněli morálními argumenty: Němci a Maďaři zradili republiku, za války sloužili v německé a maďarské armádě, Němci v obecních volbách v květnu a červnu 1938 hlasovali z 91% pro Sudetoněmeckou stranu Konráda Henleina, čímž dali najevo své protistátní smýšlení, v září 1938 se zúčastnili henleinovského puče, mnozí z nich byli za války členy nacistické strany (NSDAP) a s ní spojených organizací.

Na první pohled tyto argumenty vypadají přesvědčivě – ale právě jen na první pohled. Služba v německé či maďarské armádě byla pro muže německé či maďarské národnosti v branném věku povinná, neboť vyplývala z jejich německého resp. maďarského občanství. Ostatně, v maďarské armádě sloužili i Slováci z jižního Slovenska, kteří také automaticky získali maďarské občanství a v německé armádě i Češi z oblasti Hlučínska, kde – na rozdíl od ostatního území připojeného k Německu – byli do wehrmachtu povoláváni i muži české národnosti (důvody byly právně-historické: Hlučínsko patřilo doku 1919 přímo k Německu, nikoliv k Rakousko-Uhersku).

**Pokud jde o obecní volby, německé obyvatelstvo dalo sice v nich najevo své neloajální postoje, avšak neloajalita není trestný čin. Sudetoněmecká strana (SdP) byla až do svého rozpuštění v září 1938 legální československou stranou. Členství v legální politické straně či dokonce jen odevzdání hlasu takovéto straně ve volbách proto těžko může ospravedlnit konfiskaci majetku. Pouhé členství v SdP ostatně československé soudy ani po válce nepovažovaly za trestný čin.**

Dekret prezidenta republiky č. 16/1945 Sb. z 19. června 1945 o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech (tzv. velký retribuční dekret) omezil trestnost členství v SdP jen na její funkcionáře a to ještě jen v době zvýšeného ohrožení republiky (samotný retribuční dekret je ovšem i tak problematický, protože platil retroaktivně). Pokud jde o členství v NSDAP, SS, SA a podobných organizacích, velký retribuční dekret je považoval za trestný čin, avšak je třeba si uvědomit, že tento dekret byl přijat ještě před platností ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., tedy v době, kdy formálně sudetští Němci byli ještě československými občany. Poté, co už občany nebyli, vznikla otázka: **může vůbec československý stát trestat cizince za členství v organizaci cizího státu, byť by šlo o organizaci prohlášenou za zločineckou?**

Samotné lidové soudy ostatně u pouhého členství Němců v NSDAP a s ní spojených organizací – pokud se osoba nedopustila jiného trestného činu - většinou upouštěly od potrestání s tím, že vysídlení z republiky je už samo o sobě dostatečným trestem. Ve skutečnosti jediným skutečným zločinem, kterého se sudetští Němci v roce 1938 dopustili, byla účast v protistátním henleinovském puči a případně členství v Sudetoněmeckém Freikorpsu (FS). Tyto osoby byly po válce většinou zajištěny a po zásluze potrestány.

Členství ve FS a aktivní účast v pokusu o převrat byly záležitostí poměrně malého počtu sudetských Němců. **Většina sudetských Němců tedy z hlediska trestního práva nikdy žádný zločin nespáchala a nebyl tedy důvod ji trestat odebráním majetku.** Tím spíše to platí o maďarském obyvatelstvu, které se v té době chovalo až na výjimky zcela loajálně. Maďarské ozbrojené skupiny, tzv. Oddíly svobody (Szabadság csapatok), byly organizovány na Maďarském

území teprve po 1. říjnu 1938 a to většinou z městské spodiny ve vlastním Maďarsku. Samotní Maďaři z pohraničí se k těmto teroristickým skupinám, které přílehavě označovali jako „Garda otrhanců“ (Rongyosgárda), stavěli odmítavě. Přes to po roce 1945 byl majetek konfiskován prakticky všem Němcům a Maďarům, přičemž Maďarům až na výjimky nebyl vrácen bez ohledu na to, že na rozdíl od Němců mohli v Československu zůstat.

Nelze ani souhlasit s častým tvrzením, že konfiskace německého a maďarského majetku byla prováděna ve většině evropských zemí, anebo že dokonce tato konfiskace byla Československu vítěznými mocnostmi nařízena. **Pokud se totiž v mezinárodních dokumentech hovoří o konfiskaci německého (resp. maďarského) majetku, je tím samozřejmě míněn majetek veřejný,** tedy především majetek německého (maďarského) státu, institucí a soukromých právnických osob se sídlem v Německu a Maďarsku, případně majetek, který nabyly soukromé osoby v podle předpisů okupační moci. **V žádném případě ale za „německý a maďarský majetek“ nemůžeme považovat soukromý majetek fyzických osob německé a maďarské národnosti, které jej nabyly jako českoslovenští občané v souladu s československým právním pořádkem už před Mnichovem.**

**Pokud jde o zrušení tzv. Benešových dekretů, neinformovaná veřejnost je úmyslně zaváděna tím, že jsou účelově směřovány dvě různé formy jejich možného zrušení. Je totiž zásadní rozdíl mezi zrušením právní normy „ex nunc“, tedy od nynějška, a zrušením „ex tunc“, tedy od počátku. Pouze zrušení „ex tunc“ znamená uvedení v předchozí právní stav, a tedy v konkrétním případě i nárok původních vlastníků na vrácení majetku či zaplacení náhrady.**

Po takovémto zrušení tzv. Benešových dekretů nikdo ani u nás ani jinde nevolá, protože restituce je technicky dnes již neproveditelná. Zabavený majetek již z větší části vůbec neexistuje, a pokud existuje, změnil tolikrát majitele i svůj účel, že zpochybnění současného stavu by vyvolalo právní chaos. Naproti tomu zrušení nějaké normy „ex nunc“ nemá za následek i zrušení aktů, které na jako základě nastaly v minulosti.

**Zrušení tzv. Benešových dekretů „ex nunc“ by tedy v žádném případě neznamenalo ani vrácení majetku původním německým (maďarským) majitelům, ani placení jakýchkoliv náhrad: k tomu by bylo zapotřebí zvláštního dodatečného restitučního nebo náhradového zákona.**

Protože při posuzování konkrétního případu se vždy používá ta právní norma, která platila v době, kdy případ nastal, byť by byla tato norma později zrušena, nemělo by zrušení „ex nunc“ dopad ani na posuzování různých kauz ohledně zabavení majetku některých šlechtických rodů, které stále ještě řeší naše soudy.

Zrušení „ex nunc“ dnes již nebrání, protože všechny tzv. Benešovy dekrety jsou již dávno právně vyhaslé a tudíž dnes nepoužitelné (obsoletní). Podobný akt, který by bylo třeba provést po dohodě se Slovenskem, by ale symbolizoval určitou změnu postoje k jedné naší etapě dějin, která rozhodně není něčím, na co bychom měli být pyšní. *(Psáno pro Listy, dvouměsíčník pro kulturu a dialog)*

# Nečekané rozhodnutí

*Již několik let vládne ve společnosti ostrý a nekompromisní spor kvůli podobě legislativy nutné k realizaci odluky církví od státu, potažmo od jeho rozpočtu. V celém tom mumraji navýsost vyniká neblahé dědictví po čtyřiceti letech vlády komunistických experimentátorů, které sebou po více jak dvacet dalších let vlečeme jako to nejhorší břímě, které nám ten šílený režim zanechal. Bídny stav úrovně myšlení společnosti se jasně ukazuje ve všech vrstvách obyvatel. A tak se přispěvatelé v hromadných sdělovacích prostředcích předhánějí v tom, aby tento nastávající (dvacet let opožděný) proces byl podán veřejnosti jako největší loupež našeho společného majetku ve prospěch hrstky věřících, a prý na úkor těch nepotřebnějších.*

Málo kdo je ochoten vydat se do boje s tímto mohutně propagovaným bolševickým zlem, které na nás proudí ze všech možných koutů, protože to stojí mnoho času, sil a nepochopení. Obludných lží, polopравd a manipulovaných skutečností je plný internet a tak je pohled obyčejných lidí na problematiku úspěšně hrubě deformován. Víra v pravdivost těchto volně šířených nesmyslů je, bohužel, převeliká.

Jako blesk z čistého nebe mi v této atmosféře připadá neprozíravý krok představitelů Církve československé husitské, která zatím odmítá uzavřít zákonem předpokládanou smlouvu o naplnění finančního rámce zákona o vyrovnání se státu s církevními organizacemi. Jedná se o majetek, který nebylo možné vrátit nejsilnější náboženské skupině, tedy právníkům osobám spojeným s Katolickou církví, kterého se tyto vzdaly ve prospěch subjektů jiných církví, jež dříve téměř žádný majetek neměly.

Husité takto mohou dobrovolně připravit své společnosti o zajištění jejich budoucí existence, ale hlavně prakticky dobrovolně zruší možnost šířeji a účinněji působit pro jiné v sociální sféře života společnosti, kterou jistě čekají v této oblasti stále těžší léta. Jako důvod tohoto ztěží pochopitelného kroku představitelé uvádějí, že nechtějí ještě více zatěžovat rozpočet státu, že církve by měly být ze samé podstaty chudé, že peníze vedou k pokušení a jejich možnému zneužití. Co na takové argumenty odpovědět?

Představitelé a duchovní církví patří bezesporu mezi nejvzdělanější vrstvu našeho obyvatelstva. Jsou to lidé, kteří se nejčastěji setkávají s tou nejhorší lidskou bídou, pomáhají z nuzných prostředků těm nepotřebnějším, vynikají lidskou empatií, a vlastní nevšední skromností. Měli by tedy spolehlivě rozeznat, že v celém západním světě narůstají problémy s financováním i nezbytných sociálních služeb, a že stále větší břímě odpovědnosti bude padat na každého z nás, a na charitativní organizace nebo nadace. Téměř nikdo totiž nedělá téměř nic proti rozpadu základních struktur lidské solidarity, jakými jsou rodina a obec, čímž poloslepý, nepružný, chudnoucí a anonymní stát přejímá odpovědnost za tento obor i tam, kde ještě nějaký prostor zbyl. Již v dnešních dnech je patrné, kolik rodin či jednotlivců tento tlak nezvládá, upadá do stále větší chudoby a závislosti na někom jiném.

Věřím, že snad každému (s výjimkou komunistů a jejich pobočníků z ČSSD) je jasné, že příjmy státu neporostou tak rychle, aby byl schopen z vybraných daní a pojištění alespoň zachoval standart sociálních služeb a úroveň zdravotnictví, školství a důchodů, na kterou jsme byli v minulosti zvyklí. Přitom řady potřebných budou nepříjemně nabírat na síle. Tlak rostoucích exotických asijských či jihoamerických ekonomik je totiž obrovský a trvalý. Je jasné, že mu zpohodlnělá Evropa nestačí čelit, a hlavně začíná zaostávat i v oblasti technologického pokroku. Navíc zejména ve východní Evropě z erárního rozpočtu každoročně notnou měrou ukrajují neodpovědné a sobecké politicko-hospodářské gangy. V celém světě ještě k tomu úměrně spoklesem zástupů věřících roste míra sobectví, které je jednou z příčin poklesu ochoty movitějších pomáhat „padlým“. Ze všeobecně známých důvodů také klesá úroveň zdraví populace zejména ve vyspělých zemích a prudce proto rostou platby za zdravotnické výkony.

Majetek a peníze vrácené státem do rukou církevních společností vytváří z mého pohledu poslední naději, že se skutečně dostane pomoci těm lidem, kteří to u nás doma nejvíce potřebují, dále naději, že nebudou „přesunuty“ do kapes těch, kteří je nutně nepotřebují, nebo je využijí jen k naplnění hloupých rozmarů.

V naší zemi postrádáme bohatší systém neziskových nadačních společností, které by účinně pomáhaly chudším skupinám našich občanů například v oblasti zdravotnictví (třeba na speciální léky, drahé operace které umí jen v zahraničí), v oblasti vysokého školství (například na prestižní zahraniční studia pro mimořádně nadané), nebo v oblastech rekreačního sportu a udržování specifické lokální kultury. A to nepojednáváme o potřebě dlouhodobě systémově zajišťovat zmírnění následků různých hromadných neštěstí.

Tyto navýsost potřebné aktivity v některých případech suplují okrajově televizní sbírkové akce, které však mohou pomoci zcela výjimečně jen málo jednotlivcům, nebo jejich rodinám, a navíc bývají v nakládání s vybranými prostředky dosti neprůhledné. Stávají se spíše prestižními reklamními prostředky jednotlivých médií. Pomáhají také početné nadace, které však velkou část vybraných prostředků spotřebují na vlastní režii. Je nepochybné, že i když stát převzal v těchto oblastech prakticky veškeré funkce, jeho role bude s ohledem na nedostatek prostředků rychle slábnout. V důsledku současných hospodářských a obecných hodnotových trendů lze navíc oprávněně předpokládat také výrazný pokles úrovně běžné mezilidské solidarity. Naproti tomu v naší zemi nemáme dostatečně silnou strukturu privátních či neziskových společností, které by postupně, účinněji efektivněji a cíleněji roli státu přebíraly. Vzniklý prostor je přece tou nejdůležitější příležitostí pro církev, jak mohou skutečně naplňovat jedno ze svých hlavních poslání – službu člověku. Nejde přece výhradně o zachování vlastního chodu církevních obřadů a udržování majetku té či oné organizace, to se dá zvládnout vlastní pílí věřících.

Církevní organizace tak mohou s podstatně větším důrazem a nadějí na úspěch přispět ke zpomalení, zastavení, či dokonce zvratu k lepšimu atmosféry negativních tendencí v oblasti jednoho z největších znaků lidství: vzájemné solidarity.

Z výše uvedených důvodů by měla, podle mého názoru, Církev československá husitská unáhlené rozhodnutí svých představitelů ještě zvážit, a ještě lépe – změnit. Svět se kolem nás prudce mění. Na nové výzvy je třeba reagovat s reálným výhledem do budoucnosti.

**Ing. Jaroslav Cabal**  
[www.konzervativnistrana.cz](http://www.konzervativnistrana.cz)

## **ZKUSTE SI PŘEČÍST:**

Právě vyšlo nové číslo časopisu Kontexty 1/2013, únor 2013, ročník V.  
(XXIV.) <http://www.cdk.cz/kontexty/2013/1/>

# POSLEDNÍ SLOVA PAPEŽE

*kardinál Miroslav Vlk*

V sérii "rozlučkových" setkání Benedikta XVI. byli v závěrečný den jeho pontifikátu do Sala Clementina ve Vatikánu pozváni kardinálové. Papežové zde obvykle přijímali biskupy. V těch setkáních, která papež v posledních dnech svého pontifikátu absolvoval, neprezentoval obšírně nějaké teologické téma, jak měl dříve ve zvyku, ale většinou se s účastníky modlil, děkoval věřícím



za modlitby a podporu a zopakoval důvody své abdikace. Na naše setkání s Benediktem XVI. přišlo skoro dvě stě kardinálů, kteří žijí nebo pracují v Římě, nebo do Říma na toto setkání přijeli. Někteří byli už devadesátníci, případně na vozičku. Papež se chtěl osobně setkat s každým z těchto neoficiálních zástupců celého kardinálského kolegia.

I když ani toto setkání v poslední hodiny pontifikátu s odstupujícím papežem teologem nemělo nějaké velké teologické téma, přece jen dominovala více nebo méně skrytě myšlenka "církve". Myslím, že to nebylo náhodou.

Papež v úvodu projevil radost nad tímto setkáním. Poděkoval Bohu za 8 let pontifikátu i za spolupráci všech, zvláště kuriálních kardinálů.

Zdůraznil, že především on musí děkovat. Připomněl obecně všechna společná setkání, zvláště podtrhl jejich blízkost. Zdálo se mi, že myslí především na blízkost v posledním období.

Benedikt jasně řekl, že "římský biskup" novým způsobem zůstává blízko ukřižovanému Kristu a že se bude věnovat více než dříve modlitbě a meditaci. Tím naznačil svůj způsob "být s církví", která žije, roste v duších věřících pod ochranou P. Marie a pod vedením Ducha svatého.

Všechny přítomné kardinály pozval: "Zůstaňme všichni spojeni v jednotě, v tajemství církve a já vám budu i nadále blízko v modlitbě". K tajemství církve vyslovil z otevřeného srdce ujištění v této své nové situaci: "Já už nyní vyslovuji římskému biskupovi, kterého kardinálové zvolí, svou bezpodmínečnou úctu a poslušnost." Tímto pokorným gestem dal papež všem jedinečný příklad respektu k církvi a k těm, kteří ji vedou.

Pak se osobně setkal s každým z přítomných kardinálů, podal jim ruku a vyměnil s nimi několik vět. Já jsem mu přinesl pozdravy všech, se kterými jsem se před cestou setkal, poděkoval jsem mu za jeho pontifikát, vyslovil jsem úctu k jeho odvaze udělat tento krok a ujistil ho i nadále svou modlitbou. Svou reakcí mě Benedikt velmi překvapil: "V této situaci to na Velehrad nebude". Bylo vidět, že pozvání na Velehrad nosil ve svém srdci. Ještě před setkáním děkan kardinálského kolegia kardinál Angelo Sodano oznámil, že první setkání generální kongregace proběhne v pondělí 4.3. Tím začne příprava na konkláve.

2. 3. 2013 [www.kardinal.cz](http://www.kardinal.cz)

# ICEJ



MEZINÁRODNÍ  
KŘESŤANSKÉ  
VELVYSLANECTVÍ  
JERUZALÉM



vás zvou

na besedu s velvyslancem státu Izrael v ČR Yaakovem Levym  
a senátorem Liborem Michálkem  
na téma

## IZRAEL DNES

v neděli 10. března 2013 v 16 hod. ve velkém sále zámku Žerotínů  
ve Valašském Meziříčí.

V programu vystoupí klezmerová skupina Mamalör vedená Jiřím J. Macháčkem

Beseda je součástí série programů o Izraeli nazvané

### חֵבְרוּת – CHAVERUT – PŘÁTELSTVÍ

1. neděle 3. března 2013 v 15:30 hod., Zámecká kavárna, (zámek Žerotínů), vernisáž výstavy Židovské synagogy Moravy a Slezska fotografa Libora Cabáka.
2. neděle 3. března 2013 v 16 hod., M-Klub (zámek Žerotínů), vrchní zemský rabín Karol Efraim Sidon, přednáška na téma: Rabbi Akiva. Komorní hudba Zdena Pimková (violoncello), Elen Kimlerová (klavír)
3. neděle 10. března 2013 v 16 hod., velký sál zámku Žerotínů ve Valašském Meziříčí, velvyslanec státu Izrael v ČR Yaakov Levy a senátor Libor Michálek, beseda na téma IZRAEL DNES. Klezmerová kapela Mamalör vedená Jiřím J. Macháčkem.
4. neděle 17. března 2013 v 16 hod., M-Klub (zámek Žerotínů), vojenský historik Jaromír Vykoukal, přednáška s prezentací na téma: Vojenská pomoc ČSR Izraeli v letech 1948 a 1949 v době vzniku samostatného státu.
5. pondělí 18. března 2013, v 10 hod., aula Gymnázia Františka Palackého Valašské Meziříčí, vojenský historik Jaromír Vykoukal, beseda s prezentací pro studenty na téma: Vojenská pomoc ČSR Izraeli v letech 1948 a 1949 v době vzniku samostatného státu.

(Změna programu vyhrazena)

# TISKOVÁ ZPRÁVA – X. ROČNÍK FESTIVALU ŠTERNBERSKÝ KOPEC 2013

*Zlevněné vstupenky na jubilejní X. ročník festivalu ,  
Šternberský kopec 2013 vyprodány!!*

**Termín:** 20. července 2013

**Místo:** Areál Státního hradu Šternberk

**Čas:** od 13:00 hod

**Vstupné:** 490,- Kč (v předprodeji), 550,- Kč (na místě)

**Interpreti:** Boney M (UK), Chinaski, Kiss band (HU), Iné kafe (SK), Anna K., Blue Effect, Salamandra, Doga, Francis´ Drake a Kámen.

Ve čtvrtek 28. února jsme ukončili předprodej vstupenek za speciální cenu 300,- Kč. Od pátečního rána mají příznivci Šternberského kopce možnost nákupu vstupenky za plnou cenu a to 490,- Kč, na všech obvyklých předprodejových místech a v brzké době i na portálech [www.ticketpro.cz](http://www.ticketpro.cz) a [www.ticketstream.cz](http://www.ticketstream.cz).

Festival se uskuteční v sobotu **20. července 2013** v areálu Státního hradu **Šternberk** od 13:00 hod.

Hlavním hostem festivalu bude legenda všech legend – **BONEY M**. Můžete se těšit na hity *Rasputin*, *Sunny*, *Daddy cool* a mnoho dalších.



Dalšími lákadly pro publikum bude bezesporu česká kapela **Chinaski**, slovenská formace **Iné kafe**, maďarská revivalová skupina **Kiss band**, energetická **Anna K.**, písničkář **Radim Hladík** spolu s **Blue Effect**, hardrocková kapela **Doga**, metalová skupina **Salamandra** a nebo uničovská začínající kapela Francis´ Drake.

Vstupenku v hodnotě 490,- Kč si můžete koupit v Informačním centru ve Šternberku, v Olomouci, v Uničově nebo i v Moravském Berouně. Bližší informace a zajímavé aktuality naleznete na [www.sternberskykopec.com](http://www.sternberskykopec.com) nebo na facebookovém profilu Šternberský kopec.

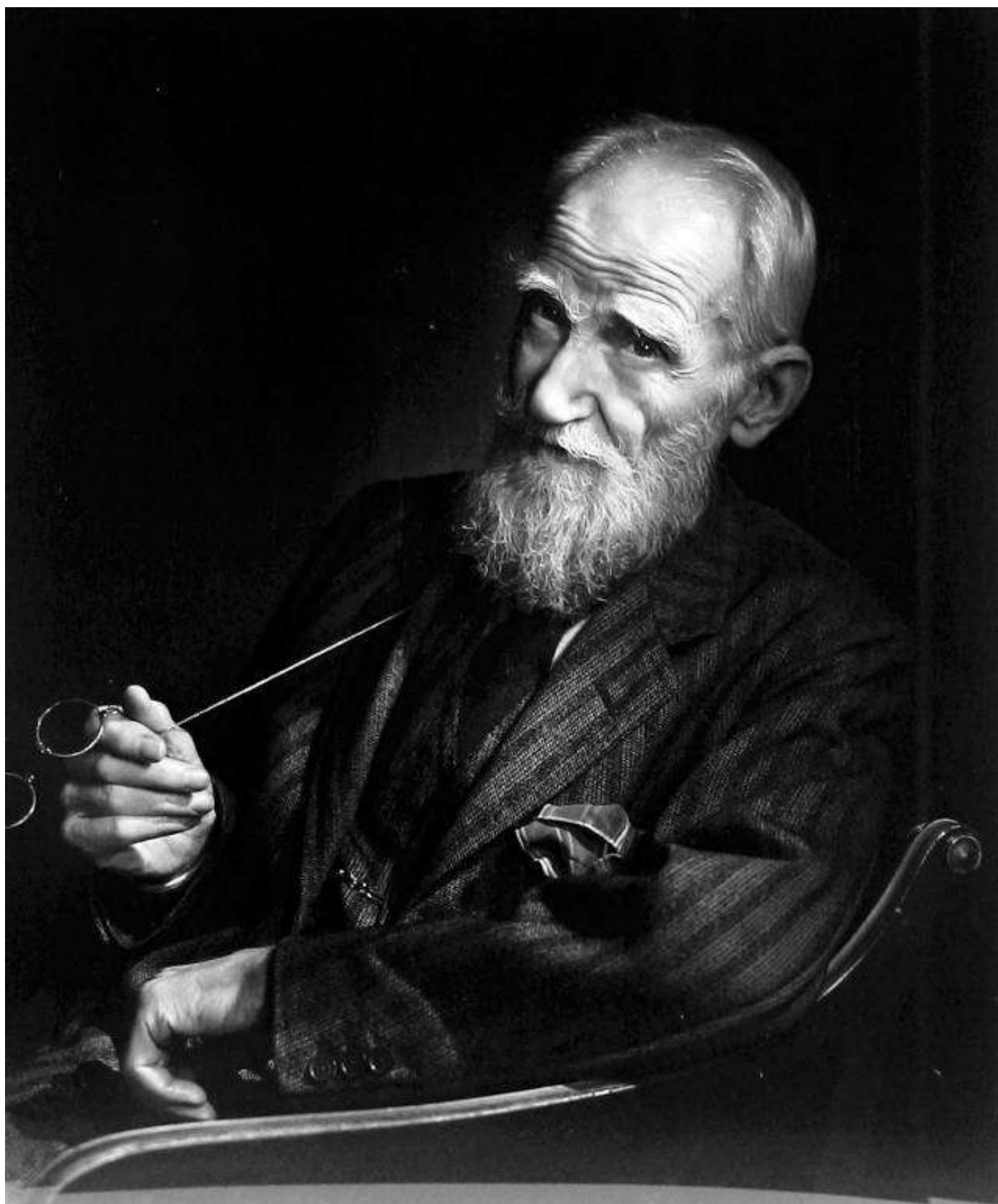
Akci zaštituje projekt Šternberské kulturní léto pod hvězdami. Pořadatel festivalu je agentura ARKS Plus, s. r. o. ve spolupráci s Městem Šternberkem, Olomouckým krajem, Státním hradem Šternberk, Národním památkovým ústavem Kroměříž a partnery.

## HISTORIE FESTIVALU

Světlo světa spatřil „Šternberský kopec“ 31. července 2004. V průběhu devíti ročníků přivítal již celou řadu hudebních formací a interpretů. Návštěvníci festivalu tak mohli slyšet a vidět např. kapely **Olympic**, **MIG 21**, **Kryštof**, **Ready Kirken**, **Abraxas**, **Precedens** a **Báru Basikovou**, **Mandrage**, **Wohnout**, **Tichá Dohoda**, **Eddie Stoilow**, **Jumping Drums**, **Turbo**, **Znouzectnost**, **Buty**, **Škwor**, slovenské **No Name**, **Tublatanka**, **Horkýže Slíže**, **Desmod**, písničkáře **Tomáše Kluse**, rockovou klasiku **Arakain**, muzikálového Ježíše **Kamila Strihavku** s kapelou **Leaders**, českou hudební legendu **Vladimíra Mišíka** nebo německou metalovou královnu **Doro Pesch**.



# FOTO PRO DNEŠNÍ DEN



*Arménský Kanadčan Yousuf Karsh (1908-2002), snad největší portrétista všech dob, se naučil brilantně pracovat se světlem v ottavském Malém divadle. K vrcholům jeho díla patří portrét G. B.*

*Shawa. Několika reflektory nasvítí postupně obličej, brýle jako symbol dramatikova intelektu, ruku na opěrci a zezadu decentně upozorní na linii ramene. Filigránská světelná topografie vede náš zrak přesně, jak autor žádá. A pokud se týká G. B. Shawa, ještě drobná příhoda uvedená níže.*

### **PETROUŠKOVY PŘÍHODY (802)**

Tak pro změnu jednu příhodu s Bernardem. Ten snímek muže, kterého známe pod jménem George Bernard Shaw, je úžasný. Jistě mi dáte za pravdu. Pravověrný Ir, který se narodil v červenci 1856 v Dublinu a dožil se krásných 94 let, byl sarkastickým komentátorem našeho světa. Letos je tomu 100 let od doby, kdy byla ve Vídni uvedena jeho nejslavnější komedie Pygmalion. Ve stejném roce měla svou premiéru v Berlíně a také v Praze. Měli jsme v té době pro autora zvláštní pochopení. Teprve až o rok později byla uvedena v Londýně!

Je tomu již dávno, ale nikdy nezapomenu na ten večer, kdy jsem shlédl muzikál My Fair Lady. Pamatuji se dodnes, v jakém kině to bylo, a dokonce vím, který den a rok to bylo. Nejsem přítelem muzikálů, avšak tento americký muzikál z roku 1956 s libretem, které napsal Alan Jay Lerner a s hudbou Frederica Loewa, mě svého času uchvátil. Pamatuji se, že jsem tehdy obtelefonovával řadu svých známých a zhlédnutí filmu jsem jim velice vřele doporučoval. Argumentoval jsem především tím, jak se američtí tvůrci (které sem tam někdo považoval a dodnes považuje za barbary) uměli úžasně vtělit do ducha mýtických bájí řeckých a do doby viktoriánské, což vše je obsaženo v odkazu přitažlivě napsané hry Bernardovy. Marné mé volání, tehdy mi mnozí přátelé tvrdili, že je film nijak nenadchl.

Na Broadwayi se tento muzikál hrál od roku 1956 do 1962 a celkový počet repríz činí necelé tři tisíce!! U nás měl muzikál v českém překladu Oty Ornesta kupodivu premiéru v roce 1964 v pražském Hudebním divadle Karlín a později i v jiných divadlech. Příznačné pro onu dobu bylo to, že nesměly být doslova uváděny některé svérázné monology hlavních postav hry. Filmová podoba muzikálu vznikla v roce 1964 díky společnosti Warner Brothers. Film získal osm Oscarů, včetně ceny za nejlepší film roku, za režii pro George Cukora, dále hned dvě ocenění pro Cecilia Beatona za kostýmy a výtvarné řešení snímku a jedno pro Rexe Harrisona za herecký výkon v hlavní roli.

Pro pamětníky - natáčení filmu se úžasně propojilo s politikou, což jsme tenkrát zdaleka netušili. V posledních týdnech natáčení filmu došlo k atentátu na amerického prezidenta JFK. Atmosféru ve filmovém studiu to velice poznamenalo. Shodou okolností se tak stalo zrovna v době, kdy byly natáčeny scény Elizina odchodu od Higginse, takže velmi smutná nálada Audrey Hepburnové tak nemusela být vůbec nijak hraná!

Jinak se dodnes jedná o jeden z komerčně nejúspěšnějších filmů všech dob. Na rok 2013 je naplánována premiéra nové verze s Kierou Knightley v hlavní roli, kterou by měl režírovat Joe Wright. Máme se tedy na co těšit.

Ona se vždy minulost propojuje se současností. George Bernard Shaw byl nesporně inteligentní muž, avšak jeho rodina neměla prostředky na to, aby studoval. Otec, vše co měli, většinou propil. A tak mladý George mnohé hodiny proseděl v knihovně Britského muzea, kde se dalo studovat zcela zdarma. Co tam dělal? Nevěřili byste. Studoval mimo jiné partitury Richarda Wagnera a také mnohá dílka Karla Marxe. Dlužno přiznat, že Wagner ho nadchl a Karel Marx trochu zklamal.

Jenže později se Shaw seznámil s teoriemi amerického ekonoma Henryho George (1829-1897). Ten tvrdil, že není nutný revoluční boj propagovaný Marxem, ale že postačí reformy a správné zákony přijaté parlamentem. A tak se z našeho úžasného a plodného autora stal mimo jiné příznivec tzv. fabiánského socialismu. Shaw má i jiné drobné kaňky ve svém životopise. Byl

nevěrný své ženě s herečkou Stellou Campbell a v roce 1931 navštívil Sovětský svaz a podlehl stalinskými mystifikacím jako Julius Fučík a jiní. Mezitím dostal také Nobelovu cenu za literaturu (1925), která mu nesporně patří.

Shaw psal romány, eseje o divadle, hudbě a politice, avšak nejzdařilejší jsou jeho divadelní hry a také nejrůznější aforismy. Jako satirik byl neúprosný. Například jeho Mrs. Warren's Profession (Živnost paní Warrenové), byla ve Velké Británii zakázána do roku 1925.

Zajímavá je také jeho komedie z roku 1912 (Androcles and the) popisující pronásledování křesťanů, kterou Shaw napsal po důkladném studiu bible. V roce 1896 přeložil do češtiny Josef Pelcl autorovo pojednání o socialismu. A po roce 1900 byla i česká společnost doslova zaplavena překlady autorových děl, románů a esejů. V roce 1929 vyšel v Družstevní práci i jeho známý Průvodce inteligentní ženy po socialismu a kapitalismu, v překladu Vladimíra Procházky.

Po roce 1948 se k nám dostalo jen to, co se hodilo. Dnes se toho objevuje bohužel ještě méně. Některé autorovy aforismy zdomácněly nakolik, že se šíří bez udání autora. Takže nakonec několik, z nich.

*Demokracie je metoda, která nám zaručuje, že se nám nebude vládnout lépe, než si zaslужujeme.*

***Koupit si psa je jediný způsob, jak za peníze získat lásku.***

*Není nic krásnějšího na světě než láska vdané ženy. Bohužel, ženatí muži ji nikdy nepoznají.*

***Stárnutí je otrava, ale je to jediný způsob, jak se dožít vysokého věku.***

*Mládí je něco kouzelného. Jaká ostuda že se jím plýtvá pro děti.*

***Kdo to umí, ten to dělá. Kdo to neumí, ten to učí.***

*Největší strach ve vězení má ředitel.*

***Chci jít do hrobu naprosto opotřebovaný, protože čím víc pracuji, tím víc žiji.***

**Dnes má svátek MIROSLAV. Zítra, ve čtvrtek TOMÁŠ. V pátek GABRIELA/ZOLTÁN, v sobotu FRANTIŠKA, v neděli VIKTORIE, v pondělí ANDĚLA/ANGELIKA, v úterý ŘEHOŘ a ve středu RŮŽENA. Nezapomeňte jim blahopřát.**

